

2. Концепція інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл // Комп'ютер в школі та сім'ї. – 2001. – № 4. – С. 3-12.
3. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К. : А. С. К., 2002. – С. 164-165.
4. Вербицька П. Вчителі історії та суспільних дисциплін у добу змін // Доба – 2005. – № 2 (14). – С. 6-11.
5. Корнієнко М. М. Телекомунікаційні технології в навчально-виховному процесі закладів освіти // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2004. – № 3. – С. 14-16.
6. Методика навчання історії в школі / О. І. Пометун, Г. О. Фрейман. – К. : Генеза, 2006. – 200 с.
7. Баханов К. Традиції та інновації в навчанні історії в школі : дидактичний словник-довідник. – Запоріжжя : Просвіта, 2002.
8. Іщенко О. А. Передумови й проблеми застосування нових інформаційних технологій при викладанні суспільно-гуманітарних дисциплін // Коледжанин. – 2002. – № 3. – С. 33-34.

А н н о т а ц и я

В статье рассмотрены особенности преподавания курса всемирной истории при использовании информационно-коммуникационных технологий и определена роль мультимедийных и компьютерных технологий в процессе обучения.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии (ИКТ), мультимедийные технологии, компьютерные технологии.

A n n o t a t i o n

The peculiarities of teaching the World History course while using information and communication technologies have been exposed and the role of multimedia technologies application during educational process has been determined in the article.

Keywords: information and communication technologies, multimedia technologies, computer technologies.

Бойко Н. І.

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДРУЧНИКА З ДІЛОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядається система дидактичних і методичних основ проектування електронного підручника для організації ефективної самостійної роботи студентів з вивчення ділової української мови.

Ключові слова: електронний підручник, ділова українська мова, самостійна робота студентів, гіпертекст, інформаційно-комунікаційні технології.

Інтенсивний розвиток міжнародних зв'язків України як суверенної держави зумовлює соціальне замовлення суспільства на підготовку фахівців, здатних використовувати українську ділову мову для вирішення професійних завдань. Високий рівень володіння діловою англійською мовою стає необхідною складовою професійної компетенції сучасного менеджера. Проте, випускники вищих навчальних закладів (ВНЗ), що готують фахівців із бізнесу та менеджменту, в більшості, не володіють тим рівнем ділової української мови, який дозволить їм впевнено залучатися до міжнародного співробітництва.

Розв'язання проблеми ефективного оволодіння професійно спрямованою українською мовою (УМ) викликає необхідність організації самостійної роботи студента (СРС), яка здійснюється, як вважає І. О. Зимня, в найбільш раціональний час, і контролюється ним самим

на основі зовнішнього опосередкованого системного керування нею з боку викладача або навчальної програми [3, с. 95]. Варто додати, що підвищення професійної компетенції сучасного фахівця залежить від його потреби в самостійній навчальній діяльності та здібностей здійснювати цю діяльність.

Тому, в сучасній методичній науці також ставиться за мету формування у майбутніх фахівців потреб в неперервному самостійному оволодінні уміннями і навичками самоосвіти.

Вирішення проблеми професійно спрямованої мовної освіти вимагає створення умов для придбання індивідуального досвіду з вивчення мови та культури, який знаходить своє відображення у способах оволодіння та закріплення мовних засобів, прийомах використання їх у мовленнєвій практиці; навичках інформаційної, дослідницької та проектної роботи в професійній діяльності з використанням ділової української мови. При цьому основними завданнями викладача повинні стати: організація пізнавальної діяльності студентів; навчання їх самостійно добувати знання і вміти застосувати їх на практиці; підбирати для відповідних цілей методи, форми та засоби для вивчення української мови.

Отже, в контексті сучасної парадигми навчання УМ, організація навчального процесу як самостійної пізнавальної діяльності студента повинна розглядатися як мета, головний принцип, а також засіб продуктивної мовної освіти [4, с. 4].

Це завдання може бути розв'язано шляхом використання як традиційних засобів навчання для організації СРС, так і комп'ютерних засобів навчання. Однак, питання вибору засобів, які визначають стратегію навчання майбутніх фахівців ділової української мови для її функціонального використання у професійній діяльності, вирішується багатьма науковцями і практиками на користь застосування спеціалізованих дидактичних програмних засобів (ДПЗ), які створені на основі використання інформаційних технологій (ІТ) і цілеспрямовані на ініціативу, рефлексивну самооцінку і самокерування процесом автономного навчання [2; 3; 5; 6].

У зв'язку з цим актуальність психолого-педагогічних і методичних аспектів створення таких ДПЗ, які призначені для практичної реалізації СРС як продуктивної навчально-пізнавальної діяльності, різко зросла на сучасному етапі розвитку освіти.

В сучасних соціально-економічних умовах процес впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес ВНЗ, який дозволяє розраховувати на вирішення проблеми організації СРС у процесі опанування українського ділового мовлення, набуває вагомого значення.

Серед факторів, які визначають готовність і здатність ВНЗ ефективно використовувати досягнення інноваційних технологій для вирішення дидактичних завдань, основними визначаються такі: наявність *дидактично-методичної бази*, яка включає ДПЗ у комплекті з необхідними навчальними і методичними матеріалами та відпрацьовані прийоми їх ефективного використання в навчальному процесі; *задовільний рівень інформаційної культури* викладачів та студентів, їх знайомство з можливостями ІКТ і уміння використовувати ці можливості у своїй практичній роботі; *гнучкість системи керування освітніми установами*, її готовність до змін у змісті навчання, здатність перебудовуватися, поширювати прогресивні організаційні форми і методи навчальної роботи.

Аналіз стану інформатизації освіти в Україні підтверджує той факт, що все більше вузів отримують кошти на придбання технічних та програмних засобів, які дозволяють оптимізувати навчальний процес з вивчення українського ділового мовлення. Інструментальні програми масового застосування та спеціалізовані програми (електронні словники, перекладачі, комп'ютерні ігри, тренажери), Інтернет та комп'ютерна комунікація стають звичайними засобами навчання як студента, так і викладача. Однак це не заперечує також того, що готовність ВНЗ до широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій,

яке сприяє зміні організаційних форм СРС з вивчення ділової української мови, визначається не стільки наявністю технічних і технологічних засобів, скільки наявністю дидактико-методичної бази комп'ютерного навчання ділової української мови.

Дидактико-методична база комп'ютерного навчання українського ділового мовлення визначається нами як сукупність форм, методів і прийомів реалізації змісту навчання за допомогою ДПЗ, які надають інтерфейс для здійснення інтерактивної взаємодії студента з викладачем або навчальною інформацією по різних каналах зворотного зв'язку і призначені для використання в самостійній роботі з метою її підвищення.

Наразі більшість експертів згідна з тим, що звернення педагогів до ДПЗ призводить до радикальних змін у системі навчання УДМ. Це підтверджують і досягнення сучасної педагогічної науки щодо організації навчальної діяльності в комп'ютерному середовищі, психології комп'ютеризованого навчання та досвід використання спеціалізованих ДПЗ для навчання УДМ.

В Україні на сьогодні набуто значний досвід використання ДПЗ, застосування яких сприяє впровадженню індивідуального підходу до особистості. Серед них істотне місце займає електронний підручник (ЕП). Проте вивчення наявної педагогічної практики підтверджує той факт, що застосування чинних ЕП у навчальному процесі ВНЗ не завжди відповідає очікуванням. Віддаючи належне дослідженням з питань створення сучасного ЕП, які останнім часом з'явилися у вітчизняній психологічній і педагогічній літературі, доводиться констатувати відсутність таких, які глибоко і всебічно розкривають психолого-педагогічні, дидактичні і методичні засади проектування і розробки електронного підручника з ділової української мови для навчання майбутніх менеджерів-економістів у процесі СРС.

Метою статті є визначення системи дидактичних та методичних засад проектування ЕП для організації ефективної СРС з вивчення ділової української мови.

Створення активного пізнавального інтересу до української мови та культури, а також підвищення відповідальності за результати опанування ними є одним з основних завдань розробки ЕП з ділової української мови. Навряд чи необхідно аргументувати, що вирішення проблеми проектування та створення ЕП з ділової української мови потребує розробки принципово нової концептуальної методики, в загальних положеннях якої будуть втілені основні методичні вимоги до ЕП як засобу навчання ДУМ з урахуванням дидактичного потенціалу ІКТ, доцільна реалізація котрих сприятиме формуванню комунікативної компетенції майбутніх менеджерів-економістів. Закономірно впливають питання психолого-педагогічного та методичного характеру, а саме: *Яке місце займає ЕП в системі дидактичних засобів навчання ДУМ? Які дидактичні функції виконує ЕП? Як вони можуть бути реалізовані?*

У педагогічній і методичній літературі даються декілька визначень ЕП. Наведемо деякі з них:

— це автоматизована навчальна система, яка включає дидактичні, методичні та інформаційно-довідкові матеріали з навчальної дисципліни, а також програмне забезпечення, що дає змогу комплексно використовувати їх для самостійного отримання та контролю знань [6];

— гіпертекстове перекладання друкованого підручника на комп'ютер, яке у порівнянні з друкованими матеріалами має велику графічну наочність і зручний інтерфейс користувача (меню, довідки); тестові завдання для контролю і самоконтролю [7, с. 290].

Однак наведені визначення, на нашу думку, не розкривають сутності ЕП, його дидактичних властивостей та методичних функцій.

Аналізу методичних функцій ЕП має передувати перелік проблем, які виникають у процесі його проектування та реалізації. Спираючись на педагогічні аргументи, які надають

фахівці в галузі використання ІТ у навчанні, ми виділяємо загальну групу проблем, яка включає: а) *представлення змісту навчання*; б) *забезпечення інтерактивності*; г) *організацію міжособистісного спілкування*; д) *організацію педагогічної взаємодії*.

Перш ніж визначити дидактичні властивості ЕП з ділової української мови, слід розглянути функціональні можливості гіпертекстової, мультимедійної та комунікаційної технологій, які є технологічною і організаційною основою його створення. Детальний аналіз функціональних можливостей та дидактичних властивостей ІКТ доводить, що для вирішення основних навчально-пізнавальних завдань СРС (*інформаційно-пошукових, інформаційно-пізнавальних та конкретно-практичних*) найбільш доцільними з них є:

- гіпертекстова структура пред'явлення навчального матеріалу;
- доступ до масивів автентичних джерел інформації;
- інтерактивний характер взаємодії з інформацією;
- багаторівневність подання матеріалу;
- можливості моделювання комунікативних ситуацій;
- інтеграція вербальної, візуальної та аудійованої інформації;
- діяльнісний характер опрацювання змісту навчання;
- функції керування самостійною навчальною діяльністю;
- накопичення статистичних даних про результати навчальних досягнень.

Їхнє доцільне використання робить можливим розвиток принципово нового виду СРС з вивчення професійно орієнтованої української мови – самостійно-пізнавальної діяльності в *комп'ютерному навчальному середовищі* (КНС). Загальноприйнятий підхід до подання навчальної інформації полягає в побудові змісту навчання на основі лінійної структури, тобто коли студент вивчає навчальний матеріал, проходячи по шляху від А через В до С. Проте дослідники, наприклад, W. Veen, підкреслюють нелінійний характер пізнавальних процесів навчання [8, с. 32]. Когнітивна психологія, що вивчає процес передачі знань, припускає, що людина навчається писати і читати лінійно, тоді як у глибині її мислення лежать трансформації значно більш складних представлень.

Гіпертекстова структура максимально відповідає нелінійному, багатомірному форматові надання інформації в навчальному середовищі. Поняття "навчальне середовище" в сучасній педагогічній науці набуло нового статусу у зв'язку з впровадженням ІКТ. Деякі дослідники виводять його з концепції знаходження знань у процесі навчання, розробленої в рамках конструктивістської когнітології [2]. Відповідно до такого погляду, навчання є активним процесом, спрямованим на здобуття та конструювання власного знання, а не просто на його "копіювання", що можна було б співвіднести з досить традиційним поняттям "засвоєння знань". Така концепція припускає принципово інший підхід до навчання – через самостійну пізнавальну діяльність.

Використання гіпертекстового формату робить можливим багатосаровий, багаторівневий розподіл навчального матеріалу, при якому на верхньому рівні знаходиться найбільш істотна інформація, а доступ до більш глибокого рівня надається по запиті студента. Це допомагає йому сформувати власну систему істотних зв'язків між видами знань, що сприяє засвоєнню не тільки фактологічних відомостей, а й причинно-наслідкових відношень між відповідними інформаційними одиницями; надає можливість навчатися за *індивідуальною траєкторією* та в найбільш зручному темпі [4].

Гіпертекст – це спосіб подання навчального матеріалу і, одночасно, основний інтерактивний засіб ЕП. Інтерактивність – це здатність комп'ютерної навчальної системи забезпечувати вербальний чи невербальний навчальний діалог між людиною і комп'ютером, в результаті чого здійснюється обмін навчальними матеріалами та результатами його

опрацювання. Чим більше існує можливостей керувати програмою, чим активніше користувач бере участь у діалозі, тим вище інтерактивність. Значущість інтерактивності полягає у тому, що вона забезпечує три основних складових компоненти самостійного навчання в КНС, а саме: *навчальний діалог* за допомогою зворотного зв'язку у вигляді автоматизованої системи діагностики знань; *гнучкість структури* завдяки гіпертексту; *автономію*.

Проектуючи ЕП з ділової української мови, слід орієнтуватися на те, як краще пристосувати його до специфічних потреб і знань студентів. Переклад звичайного лінійного викладу матеріалу в гіпертекст примушує методиста по-новому глянути на вже розроблені навчальні матеріали, провести ретельне структурування інформації, виявити логічні зв'язки між різними структурними елементами і можливі траєкторії опанування навчальним матеріалом. Отже, завдяки функціональним властивостям гіпертексту навчальний процес збагачується за рахунок настроювання, тобто адаптації змісту навчання до пізнавальної системи студента.

Суттєвим недоліком існуючих ЕП з української мови як засобів для СРС є відсутність реальних можливостей застосування комунікативної компетенції, яка формується у студентів як здатність спілкуватися засобами ділової української мови. Функції більшості існуючих ЕП обмежуються представленням студентові на екрані монітору навчальних матеріалів, розбивкою його на навчальні інформаційні одиниці, видачею їх визначеними порціями, циклічністю контролюваного навчання. В найбільш досконалих ЕП електронні сторінки, крім тексту, оснащені мультимедійними елементами навчального призначення. Мультимедійне подання знань включає в систему сприйняття та запам'ятовування образну й емоційну пам'ять і, таким чином, суттєво впливає на формування уявлень, які займають центральне місце в образному та словесно-логічному мисленні. Ефективність навчання підвищується за рахунок комплексного впливу на різні органи сприйняття, можливості моделювання реальних комунікативних ситуацій, в яких студент вирішує свої мовленнєві і соціально-поведінкові навчальні завдання.

Все вищевикладене дає підстави стверджувати, що ЕП з ділової української мови має ряд позитивних властивостей у порівнянні із паперовим: компактність зберігання на магнітному носії інформації; моделювання і розв'язання навчальних завдань в інтерактивному режимі; наявність високоякісного ілюстративного матеріалу; нелінійна структура викладу навчального матеріалу; можливість навчання за індивідуальною траєкторією в оптимальному темпі; мобільність і можливість оперативного внесення змін і доповнень та інші.

Деякі дидактики стверджують, що найбільша ефективність застосування ДПЗ із навчання УМ у процесі СРС може бути досягнута тільки за умови керівництва викладачем навчальним процесом. В цьому контексті, можливість педагогічної взаємодії незалежно від часу і місця має особливе значення в КНС. Самостійне опанування українською мовою не повинно носити пасивний характер. Навпаки, майбутній менеджер має бути залученим до активної комунікативної діяльності, в процесі якої він має різноманітні можливості для практичного користування діловою українською мовою для вирішення професійних завдань та регулювання стосунків з іншими студентами як суб'єктами спілкування. Міжособистісна комунікація має відношення до соціального процесу, який є істотним для будь-якого навчального середовища. У зв'язку з цим особливо важливо в КНС передбачити можливості для реального діалогу і соціального спілкування між викладачем і студентами, які відповідають специфіці навчання УМ і узгоджуються з методикою її викладання. Вирішенню цих завдань сприятимуть засоби комп'ютерної комунікації, розглядувані як інтегруючі для забезпечення зворотного зв'язку з викладачем та подолання психологічної ізоляції між студентами.

Виходячи з наведених міркувань, виявляється доцільним інтегрувати в процес навчання ділової української мови з використанням електронного підручника не тільки спеціальним чином створені електронні навчальні матеріали, а й відповідні ресурси глобальної мережі. В такому технологічному варіанті ЕП з ділової української мови перетворюється в принципово новий засіб навчання, що інтегрує функції інших елементів системи дидактичних засобів і створює мовленнєве КНС, яке забезпечує функціонування навчального матеріалу відповідно до індивідуальної траєкторії формування комунікативної компетенції кожного студента.

Детальний аналіз потенціалу ЕП як засобу навчання ділового писемного спілкування українською мовою та наш власний досвід використання ДПЗ такого типу дозволяє визначити *дидактичні засади* для його створення, серед яких найважливішими, на нашу думку, є:

- використання принципово нового способу побудови, надання та засвоєння навчального матеріалу;
- організація педагогічної, ділової та міжособистісної комунікації завдяки застосуванню каналів телекомунікації;
- створення комп'ютерного мовленнєвого середовища, що імітує деякі аспекти реальної комунікативної ситуації завдяки інтеграції в процес навчання спеціальним чином розроблених навчальних матеріалів, засобів комп'ютерної комунікації, мультимедійних елементів;
- впровадження нової моделі засвоєння знань через їхнє здобуття шляхом використання різних джерел навчальної інформації;
- організація самостійної роботи студентів, яка передбачає автономний та керований викладачем режими навчання;
- організація мовленнєвої діяльності засобами української ділової мови завдяки імітації ситуацій професійного писемного спілкування;
- оптимальний розподіл функцій керування навчальною діяльністю між студентом, комп'ютером і викладачем;
- забезпечення гнучкості навчання за рахунок можливості навчання в зручному для студента місці, за індивідуальним розкладом, в будь-який час повернутися до попереднього мовного матеріалу, вибору свого власного алгоритму формування мовленнєвих умінь і навичок, самостійного регулювання темпу роботи з оволодіння писемного ділового мовлення;
- збільшення автономії навчання;
- здійснення режиму самокерування і самокорекції;
- активізація інтелектуальних і емоційних процесів сприйняття, розуміння, осмислення й інтерпретації матеріалу, що вивчається.

Для того, щоб зробити ЕП самодостатнім засобом для реалізації самостійної навчально-пізнавальної діяльності під час вивчення ділової української мови, необхідно розробити функціональну модель ЕП нового типу, тобто визначити його структурні компоненти; їхні дидактичні функції й особливості їхньої реалізації. Структура ЕП має ґрунтуватися на вищезначених дидактичних засадах, що сприятиме створенню оптимальних методичних умов, за яких СРС з опанування українського мовлення як засобом спілкування буде відбуватися найбільш ефективно з позиції особистісно діяльнісного підходу до навчання.

Структурними компонентами, на нашу думку, мають бути:

- змістовна частина, а саме база знань, яка містить навчальний матеріал, додаткові інформаційні ресурси (глосарії, термінологічні словники, граматичні довідники, методичні рекомендації, посилання на інші інформаційні джерела, що мають відношення до мети навчання, довідкові дані), що підтримують інтелектуальну діяльність студентів;
- підсистема моніторингу, за допомогою якої здійснюється протоколювання та аналіз діяльності студента;

– підсистема визначення рівня навчальних досягнень, яка містить навчальні завдання різноманітних типів та рівнів складності, передбачених педагогічною моделлю знань, яка формується; завдання для самоперевірки; питання для самоконтролю;

– підсистема міжособистісної комунікації, яка призначена для організації комунікативних взаємодій між учасниками навчального процесу через глобальні комп'ютерні мережі.

Така структура дозволяє зробити ЕП для студента засобом формування і розвитку різновидів мовленнєвої діяльності; засобом самокерування, самоконтролю і самооцінки; джерелом навчальної інформації; засобом для практичного користування мовою та педагогічного спілкування з викладачем.

Підсумовуючи спектр функціональних та дидактичних властивостей ЕП з ділової української мови як засобу для організації самостійної роботи майбутніх фахівців у процесі вивчення ділової української мови в ВНЗ, можна зробити такі висновки:

1) у сучасних соціально-економічних умовах одним із завдань, що стоять перед вищою школою, є ефективне використання існуючих і перспективних ДПЗ навчання для підготовки кваліфікованих фахівців із високим рівнем володіння діловою українською мовою;

2) впровадження ІТ у навчальний процес ВНЗ створили об'єктивні передумови для розвитку принципово нового виду СРС студента під час вивчення ділової української мови – самостійної пізнавальної діяльності в комп'ютерному навчальному середовищі;

3) проектування та розробка ЕП як технічного засобу навчання ділового писемного спілкування українською мовою повинні ґрунтуватися на загальних закономірностях функціонування підручника, так само як на дидактичних можливостях гіпертекстових, мультимедійних та комунікаційних технологій;

4) використання ЕП з оволодіння діловою українською мовою у сполученні із комунікаційними технологічними засобами для організації контакту між студентом і викладачем може суттєво сприяти розвитку особистісно орієнтованої моделі навчання, оптимізації навчального-пізнавального процесу та поєднати опосередковане викладачем керування пізнавальною діяльністю студентів з широкими можливостями для їхньої автономної роботи.

Використана література:

1. Андреев А. А. Дидактические основы дистанционного обучения. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iet.mesi.ru/br/ogl-b.htm>
2. Гризун Л. Е. Дидактичні основи створення сучасного комп'ютерного підручника : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2002. – 20 с.
3. Кедрова Г. Е. Базовые принципы организации компьютерной обучающей среды по лингвистике для систем дистанционного обучения в Интернете (на примере обучающей среды по фонетике русского языка) // Труды VII Междун. конф. "Математика. Компьютер. Образование". – М., 1999. – С. 147.
4. Коряковцева Н. Ф. Современная методика организации самостоятельной работы изучающих иностранные языки : пособие для учителей. – М. : АРКТИ, 2002. – 176 с.
5. Лапінський В. В. Проблемні аспекти розробки і використання електронного підручника. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://edu.ukrsat.com/labconf/tezy/8/problemspect.html>.
6. Полат Е. С., Петров А. Е. Общие требования к электронному учебнику, созданному на базе Интернет-технологий. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.ioso.ru/distant/library/publication/5.htm>
7. Романов А. Н., Топорцов В. С., Григорович Д. Б. Технологии дистанционного обучения в системе заочного экономического образования. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 303 с.
8. Veen W., Lam I., Taconis R. A virtual workshop as a tool for collaboration: towards a model of telemetric learning environments // Computer & Education: An International Journal. – 1998, – Vol. 30. – № 1/2. – P. 31-39.

А н н о т а ц и я

В статье рассматривается система дидактических и методических основ проектирования электронного учебника для организации эффективной самостоятельной работы студентов по изучению делового украинского языка.

Ключевые слова: электронный учебник, деловая украинская речь, самостоятельная работа студентов, гипертекст, информационно-коммуникационные технологии.

A n n o t a t i o n

In the article the system of didactic and methodical bases of planning of electronic textbook is examined for organization of effective independent work of students on the study of business Ukrainian.

Keywords: electronic textbook, business Ukrainian language, independent work of students, hypertext, of informatively-communication technologies.

Васенко В.

Херсонський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У статті розглянуті можливості графічної підготовки молодших школярів, проаналізовано особливості організації графічної діяльності, як закономірного та обов'язкового елемента навчального процесу учнів початкової школи при входженні людства в епоху інформаційного суспільства.

Ключові слова: графічна підготовка, графічна діяльність, інформаційне суспільство, початкова школа.

Входження людства в епоху інформаційних технологій породжує нові виклики в організації його життєдіяльності. У першу чергу це стосується комунікаційної сфери, яка полягає в отриманні та передачі зростаючої кількості інформації, а по друге, все ширшого проникнення техніки у різні галузі людської діяльності та побуту. Усе це актуалізує значення організації навчання учнів уже з початкової ланки школи.

Хоча, на перший погляд, ці проблеми є різними, та по суті, напрямок їх вирішення має багато спільного. Отримання та передача інформації здійснюється двома основними засобами – вербальним та невербальним. Можливості останнього мають багато резервів, які на сьогодні ще не до кінця реалізуються. Успішне ж використання техніки можливе лише при умові отримання максимально доступної інформації про її конструктивні та функціональні можливості, що, як відомо, найзручніше передаються графічно, у вигляді креслення. Тому очевидним напрямком вирішення багатьох проблем переходу людського суспільства у своєму розвитку до інформаційної ери є здатність здійснювати графічну діяльність, яка одночасно є і засобом інформації і результатом володіння графічною грамотою, тобто мовою техніки.

Ступінь дослідження. Природно, що вирішення цієї новітньої проблеми лежить у освітній площині, тобто такій організації навчання, при якій графічна діяльність стає обов'язковим елементом дидактичного процесу. Сидоренком В. доведено, що сучасні графічні засоби передачі інформації можуть розглядатися як історично досягнутий рівень конкретного виду комунікацій у суспільстві і завжди включатися до результатів продуктивної діяльності людини [10]. Та при цьому слід звернути увагу на те, що можливості такого виду діяльності для вікової групи учнів початкової школи досліджені недостатньо. З огляду на це, **метою**